

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/54055>

Please be advised that this information was generated on 2019-02-19 and may be subject to change.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

Estate **Tip** Review

Afl. 2006-27

7 juni 2006

Een paar weken geen 'brood' voor de estate planner, maar wel 'spelen'

Met het wereldkampioenschap voetbal voor de deur, kleurt Nederland langzamerhand oranje. Het is nagenoeg onmogelijk om zich te onttrekken aan de 'voetbalgekte', mocht men dit wensen. Zelfs de estate planner die zich, althans dat zeggen sommigen, liever wijdt aan zijn vakliteratuur dan aan de *Voetbal International*, komt tot de ontdekking dat het 'voetbalvirus' tot aan de Hoge Raad is doorgedrongen.

Op 12 mei 2006 wees hij namelijk een arrest waarin de overwegingen kunnen doen vermoeden dat de raadsheren hun gedachten al bij de aftrap op vrijdag aanstaande hadden (HR 12 mei 2006, nr. 40.684, *NTFR* 2006/713).

Wat was de casus:

Als gevolg van het overlijden van een – kennelijk voetbalminnende – erflater verkreeg een (voetbal)vereniging in het zuiden des lands als erfgenaam in 2001 ruim 1 miljoen gulden. Het was overigens niet Fortuna Sittard. Ter zake van deze verkrijging werd een successierechtsaanslag opgelegd, berekend tegen het – hoge – derdentarief, terwijl de vereniging van mening was dat zij als 'goed doel' kwalificeerde en haar verkrijging – destijds – diende te worden belast met 11 procent.

De vereniging stelde zich de beoefening van onder meer de voetbalsport ten doel en beoogde *niet* het maken van winst ter verdeling onder haar leden. Zij was enig aandeelhouder van een holdingvennootschap, die op haar beurt weer enig aandeelhouder was van een dochtervennootschap. In deze laatste vennootschap was het 'betaalde voetbal' ondergebracht.

De activiteiten van de vereniging zélf bestonden voorts uit het amateurvoetbal en de jeugdopleiding, waarvoor evenwel slechts 'talenten' in aanmerking komen. Overigens werd de erfrechtelijke verkrijging aangewend voor de betaling van de medewerkers van de vereniging en van de dochtervennootschap.

Hof Den Bosch diende – destijds in eerste aanleg – te oordelen over de vraag of de vereniging als een algemeen nut beogende instelling als bedoeld in – destijds – artikel 24 SW 1956 (thans art. 6.33 Wet IB 2001) kon worden aangemerkt.

Wellicht geïnspireerd door de berichtgeving rondom de 'voetbalvrijstelling' van Johan Cruyff, die in dezelfde periode de pers haalde, komen de raadsheren tot een bevestigend antwoord.

De overwegingen geven een mooi beeld van de 'plaats' van het balspel in de Nederlandse samenleving.

Zo valt het volgende te lezen:

'Van algemene bekendheid is de omstandigheid dat een groot deel van de Nederlandse bevolking plezier beleeft aan het kijken naar voetbalwedstrijden in het betaald voetbal, via de televisie of in een stadion, en het volgen van de diverse competities en de verrichtingen van het *Nederlands elftal* en het bijhouden van scores en ranglijsten. Naar het oordeel van het Hof richten de activiteiten van Vereniging X en haar vennootschappen zich bijna uitsluitend op het betaald voetbal, inclusief het opleiden van jongeren als professioneel voetballer. Het algemeen belang van betaald voetbal wordt naar het oordeel van het Hof gevormd door het verschaffen van *ontspanning* en een *aantrekkelijke vorm van vrijetijdsbesteding* aan een groot aantal Nederlanders uit alle lagen van de bevolking. Betaald voetbal is naar het oordeel van het Hof gelijk te stellen met de spelen in het Romeinse rijk waarin met "*brood en spelen*" werd voorzien in de behoeften van de bevolking.' (cursiveringen SBS)

En verder nog:

'(...) particuliere belangen staan er niet aan in de weg dat het primaire belang van het betaalde voetbal waaraan Vereniging X deelneemt, naar het oordeel van het Hof, het verschaffen van *ontspanning* en *vrijetijdsbesteding* aan een groot deel van de Nederlandse bevolking is. Dit is geen bijkomstig belang, (...), omdat de gezamenlijke belangen van de zeer grote aantallen toeschouwers veel groter zijn, dan de belangen van de beperkte groep mensen die actief werkzaam zijn in het betaalde voetbal'. (cursiveringen SBS)

Met name met de laatste overweging zou het gehele 'betaalde voetbal' als algemeen nut beogend gekwalificeerd kunnen worden, als men de Nederlandse bevolking afzet tegen de – naar schatting – enkele duizenden medewerkers in de betreffende tak van sport. Of deze redenering ook zou kunnen opgaan voor cricket, curling, kempo, darts et cetera, is natuurlijk zeer de vraag. Zie over onder meer dit arrest, I.J.F.A. van Vijfeijken, 'Algemeen nut beogende instellingen', *WPNR* 2005/6634.

In cassatie heeft de Hoge Raad evenwel een 'rode kaart' uitgedeeld aan de vereniging en haar de status van algemeen nut beogende instelling onthouden.

Opnieuw enkele kernpunten en overwegingen die mede van belang zijn, omdat de Hoge Raad de grenzen van het 'goededoelspeelveld' nog eens duidelijk in beeld brengt.

Ten *eerste* geeft de Hoge Raad nog maar eens aan dat de opsomming 'kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of het algemeen nut

beogende instellingen' *niet-limitatief* is, en dat voor alle soorten instellingen heeft te gelden dat door hun werkzaamheden het algemeen belang *minstens in gelijke mate* als een particulier gediend wordt.

Voorts geeft hij aan dat vereist is, dat een dergelijke instelling het algemeen nut *beoogt*, waarvan pas sprake is als haar werkzaamheden *rechtstreeks* erop gericht zijn enig algemeen belang te dienen.
Daartoe wordt overwogen:

'Het gaat daarbij dus niet om de vraag of ten gevolge van die werkzaamheden om enigerlei reden (indirect) het algemeen belang gediend is. Door te oordelen dat "*het primaire belang van het betaalde voetbal*" waaraan belanghebbende deelneemt, is gelegen in het verschaffen van *ontspanning en vrijetijdsbesteding* aan een groot deel van de *Nederlandse bevolking*, heeft het Hof klaarblijkelijk slechts het oog gehad op het – naar zijn oordeel algemeen nuttige – effect van betaald voetbal; dat blijkt ook hieruit dat de redengeving voor 's Hofs oordeel dat dit "geen bijkomstig belang" is, ligt in zijn overweging dat de gezamenlijke belangen van de zeer grote aantallen toeschouwers '*veel groter zijn*' dan de belangen van de beperkte groep mensen die actief werkzaam zijn in het betaald voetbal. Aldus heeft het Hof zijn oordeel gegrond op de omstandigheid dat zeer veel mensen plezier, ontspanning en vrijetijdsbesteding vinden in het kijken naar en volgen van het betaald voetbal, echter zonder daarbij te toetsen aan de juiste maatstaf, namelijk de vraag of belanghebbendes activiteiten *rechtstreeks* zijn gericht op enig algemeen belang.' (cursiveringen SBS)

De Hoge Raad beslist op grond van deze overweging dat het arrest van Hof Den Bosch niet in stand kan blijven en doet de zaak zelf af, met de volgende (slot)overweging:

'Van algemene bekendheid is dat een professionele voetbalclub, zoals ook belanghebbende is, er bovenal naar streeft om in nationale en internationale wedstrijden en competities zo veel mogelijk te winnen en beter te presteren dan andere clubs, ten bate van zichzelf. De activiteiten van een professionele voetbalclub (...) zijn er dan ook primair op gericht om voornoemd doel te bereiken. (...) Een en ander brengt mee dat de werkzaamheden van belanghebbende rechtstreeks gericht zijn op het dienen van het particuliere belang van de club zelf. Daaraan doet niet af de omstandigheid dat deze werkzaamheden mede tot effect hebben dat een groot deel van de Nederlandse bevolking plezier, ontspanning en vrijetijdsbesteding vindt in het kijken naar en volgen van de verrichtingen van belanghebbende en andere professionele voetbalclubs.'

De 'goededoelwedstrijd' is hiermee, zo lijkt het stellig, voor alle professionele voetbalclubs verloren. Maar of deze redenering ook voor het Nederlands elftal opgaat, is natuurlijk maar de vraag.

De – nabije – toekomst zal wellicht uitwijzen hoe het team van Van Basten het ervan afbrengt.

De Hoge Raad heeft in duidelijke bewoordingen de grenzen van het speelveld getrokken, en heeft – gelukkig – de ‘doelpalen tijdens het spelen van de wedstrijd’ niet verplaatst. De raadsheren hebben zich niet laten leiden door de thans aanwakkerende voetbalkoorts, maar evenmin door ‘emoties’, zoals de voetbalrellen waarover wij regelmatig uit de krant kunnen vernemen, de torenhoge salarissen van de topvoetballers en ga zo maar door (anders Hemels, *NTFR* 2006/713). Het belang om als algemeen nut beogende instelling te worden aangemerkt, is vanaf 1 januari 2006 aanmerkelijk toegenomen. Per die datum zijn verkrijgingen ‘krachtens erfrecht en gift’ door een dergelijke instelling immers vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht (art. 32 en 33 SW 1956). Bovendien heeft de minister aangekondigd, met terugwerkende kracht, eveneens een vrijstelling voor het recht van overgang in het leven te zullen roepen (*Kamerstukken II* 2005/06, 30 322, nr. 10).

Voordat de vrijstelling ‘binnen’ is, dient men echter de begeerlijke status van algemeen nut beogende instelling te hebben getoucheerd. Het arrest van de Hoge Raad laat aan duidelijkheid voor professionele voetbalclubs niets te wensen over. Maar hoe zit het met de vele andere ‘goede doelen’. Heldere criteria voor ‘rangschikking’ maar ook sanctiemaatregelen bij ‘overtreding’ zijn gewenst. Voorlopig lijkt het verstandig om het spel niet te aanvallend te spelen.

De wedstrijd kan beginnen! Veel kijkplezier.

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

Boom Juridische uitgevers

www.scholsburgerhartschols.nl

www.bju.nl

© 2006 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols
Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.